

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 137/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Vorobelovou, Bajzova 1436/2, Košice-Staré Mesto proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 9 C/25/2018 z 27. júna 2019 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co/110/2019 z 27. februára 2020 a takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 27. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 25/2018 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 110/2019 z 27. februára 2020. Sťažovateľka navrhla obidve napadnuté rozhodnutia zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 9 C/25/2018 z 27. júna 2019 zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. [REDACTED] k. ú. [REDACTED] ako rodinný dom s. č. [REDACTED] postavený na parcele [REDACTED] zastavaná plocha a parcela [REDACTED] záhrada v celosti (ďalej len „nehnutelnosť“). Okresný súd v neprospech sťažovateľky vyriešil predbežnú otázku týkajúcu sa absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy, ktorú uzatvorila dcéra sťažovateľky [REDACTED] (ďalej len „dcéra sťažovateľky“) s manželom [REDACTED] (ďalej len „dcérin manžel“) 25. augusta 2008. Podľa sťažovateľky uvedenú nehnuteľnosť nedarovala dcére,

aby ju táto darovala manželovi. Takýto výsledok podľa nej odporuje dobrým mravom. Podľa súdov nebolo v konaní preukázané porušenie dobrých mravov v čase uzavretia napadnutej darovacej zmluvy a sťažovateľka nezostala bez akýchkoľvek garancií pre prípad, že by vznikli podmienky na vrátenie daru.

3. Sťažovateľka sa nestotožnila s vyhodnotením skutkového a právneho stavu, vytkla súdom arbitrárny prístup, nedostatočné odôvodnenie, nevyrovnanie sa s jej námietkami, argumentmi, porušenie princípu právnej istoty a čl. 46 zaradila „svojou povahou do právneho inštitútu práva na spravodlivý proces“.

II.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

4. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

5. Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nemal ústavný súd právomoc preskúmať namietaný rozsudok okresného súdu, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľky, ktoré ním údajne mali byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu a prostredníctvom odvolania krajský súd, pričom podanie odvolania sťažovateľka aj využila, hoci s nie priaznivým výsledkom.

6. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

7. Podľa § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľka preukáže, že nevyčerpala právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

10. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

11. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti) [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

14. Ako vyplýva z už citovaného uznesenia najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017, porušenia práva na spravodlivý súdny proces, od ktorého sa odvíja prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, sa súd môže dopustiť aj tým spôsobom, že poruší právo strany sporu na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej a pokiaľ sťažovateľka namieta nenáležité odôvodnenie rozsudku krajského súdu, je zrejmé, že sťažovateľka sa mohla ochrány svojich práv domáhať prostredníctvom dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na svoje skoršie rozhodnutie č. k. II. ÚS 559/2018 z 13. marca 2020, v ktorom konštatoval: *«... v prípade, že písomné vyhotovenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť (a okrem výnimočných prípadov pôjde) o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“ (ten v dotknutom ustanovení oproti skoršej úprave pribudol), ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces (a teda aj naposledy označeného postupu) je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúce kritériám čl. 46 ods. 1 (v spojení s čl. 1 ods. 1) ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Pojem „uskutočňovala“ uvedený v § 420 písm. f) CSP je v nadväznosti na to potrebné rovnako vyložiť ústavne konformne, teda ako „boli naplnené“...»*

16. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie pre porušenie pravidiel spravodlivého procesu nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a túto možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala.

17. Keďže sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jej prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

18. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, ako neprípustnú. V prípade podaného dovolania má sťažovateľka zachovanú možnosť podať ústavnú sťažnosť do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o dovolaní (§ 124 zákona o ústavnom súde). Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že argumentácia sťažovateľky zakladá aj možnosť odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) ako zjavne neopodstatnenej, pretože uplatnené námietky bez adekvátnej ústavnoprávnej dimenzie neboli spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu